

[Undervisningsministeren.]

fra overhovedet at kunne få en uddannelse med erhvervs sigte.

Derfor har regeringen stillet forslag om, at den totale tilgangsramme for de længerevarende videregående uddannelser skal ligge på maksimalt 20.000 årlig; det svarer nogenlunde til den nuværende tilgang. I et par år vil studenter- og HF-produktionen være stabil, således at vi kan undgå en væsentlig adgangs begrænsning. Det giver os ro til at planlægge opbygning og udbygning af alternative korte erhvervsrettede uddannelser for studenter og HFere i takt med de stigninger i studenter- og HF-produktionen, der kan ventes i slutningen af 1970'erne.

Dette arbejde med planlægning af alternative korte uddannelser er forberedt og vil blive overdraget sektorrådet for de videregående uddannelser, der er ved at blive nedsat. Der vil blive sat en tidsfrist således, at der ligger en generel skitse for udbygning i foråret 1976. Vi vil altså sikre, at alle studenter og HFere stadig kan få en erhvervsforberedende uddannelse, og vi vil også sikre, at der bliver plads til en liberalisering af adgangsvejene til lange uddannelser.

Den samlede tilgangsramme på 20.000 studerende til de længerevarende videregående uddannelser skal samtidig fordeles på uddannelser og institutioner. Ved nogle uddannelser skal tilgangen reduceres i forhold til hidtil, således som vi f. eks. har set det med lægeuddannelsen. Ved andre uddannelser må man kunne udvide tilgangen; det gælder navnlig ingeniøruddannelserne.

Ved fastlæggelsen af optagelseskapa- citeten ved de enkelte uddannelser vil indgå såvel vurdering af arbejdsmarkedsudvikling som af søgning og eksisterende lærerkapa- citet. Samtidig vil den institutionsmæssige fordeling af tilgangen ske med særlig hen- syntagen til landsdelene vest for Store Bælt. Arbejdet med fastlæggelse af optagelseskapa- citeten ved de enkelte uddannelser og in- stitutioner tænkes også afsluttet i foråret 1976.

Et omdiskuteret emne i forbindelse med fastlæggelse af optagelseskapa- citeten har været anvendelsen af arbejdsmarkedspro- gnoser. Lad mig med det samme sige, at disse må anvendes med meget bred sikkerheds- margen, og at de løbende må revideres og forbedres. Der er forberedt finansudvalgs-

aktstykker om etablering af en permanent prognoseorganisation.

I spørgsmålet om anvendelse af arbejds- markedsprognoser må man hverken falde i den grøft, hvor man tror, at prognoserne nøjagtig kan sige, hvor mange der skal opta- ges ved en uddannelse, eller den grøft, hvor man tror, at den usikkerhed, der altid er knyttet til vurdering af den fremtidige ud- vikling, betyder, at prognoserne slet ikke kan anvendes til noget. Først og fremmest må vi som politikere erkende, at vi også har ansvar for den fremtidige udvikling. Det stiller større krav til os om forudseenhed, end hvad vi hidtil har levet op til, og også om både åbenhed og realisme. Vi må ikke spærre for fremtidige udviklingsmuligheder, men vi må heller ikke gøre os ganske ureali- stiske forestillinger om, hvad der vil blive råd til af forbedringer.

Mange vil frygte, at arbejdsmarkedspro- gnoser anvendt restriktivt kunne føre til, at vi atter fik akademikermangel og hermed til, at akademikerne ville kunne bevare deres høje lønninger. Dette ville ikke være socialdemokratisk politik. For os er det vig- tigt, at man ikke planlægger ud fra station- nære synspunkter. Vi må hele tiden sikre vækst i gruppen af langvarigt uddannede, ud over hvad snævre arbejdsmarkedsvurde- ringer vil tilsige. Arbejdsmarkedet må ind- stilles på at anvende stadig mere højt uddan- net arbejdskraft.

Som eksempel på den sikkerhedsmargen, jeg mener der bør arbejdes med, kan læ- geuddannelsen bruges. Vi bruger for øjeblik- ket ca. 9.000 læger. Ud fra forskellige vurde- ringer, hvori f. eks. indgår, at praksissekto- ren skal udvides væsentligt, og at vi skal have opbygget en bedriftslægeordning, er „behovet“ for læger i 1987 udregnet til 13.000. Men den adgangs begrænsning, jeg har foreslået, og som nu er godkendt af et flertal af partier, sigter ikke mod, at vi vil få 13.000 læger, men 17.000-18.000. Der er altså plads til meget væsentlige forbedringer i sundhedssektoren ud over de allerede for- udsete.

Fastlæggelsen af optagelseskapa- citeten ved en uddannelse behøver ikke at betyde, at man får adgangs begrænsning ved uddan- nelsen. Adgangs begrænsning får man først, hvis søgningen overstiger optagelsesmulig- hederne. Men tilgangen kan også reguleres